

Quickscan Archeologie

Project: **Keerspoor Woerden-Molenvliet**
Projectleider: Bram 't Mannetje

Datum: 13-08-2008

INHOUDSOPGAVE:

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel- en vraagstelling van het onderzoek	3
1.3 Ligging van het gebied.....	3
 2. QUICKSCAN	 4
2.1 Werkwijze	4
2.2 Landschappelijke ontwikkeling.....	4
2.3 Geomorfologie en bodem.....	4
2.4 Archeologische en historische waarden	4
 3. CONCLUSIE, AANBEVELING EN RISICOANALYSE	 5
3.1 Conclusie.....	5
3.2 Aanbeveling	5
3.3 Risicoanalyse	5

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de ontwikkeling van een keerspoor te Woerden-Molenvliet is een archeologische quickscan uitgevoerd. Bij de bouw van het keerspoor dient rekening te worden gehouden dat graafwerkzaamheden ten behoeve van grondverbetering en de aanleg van een spoorsloot worden uitgevoerd. Deze werkzaamheden zullen de bodem verstoren. De diepte tot waar de bodem zal worden verstoord is maximaal 200 cm.

Hierbij is de kans aanwezig dat eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord dan wel vernietigd zullen worden indien er sprake is van een intacte bodem binnen 200 cm diepte. Verstoringen door eventuele werkzaamheden ten gevolge van heilwerkzaamheden zijn niet binnen deze quickscan beschouwd.

1.2 Doel- en vraagstelling van het onderzoek

Een quickscan is een beperkt bureauonderzoek en heeft tot doel om in een vroeg stadium van de ontwikkeling een inschatting te geven of, in hoeverre en op welke manier archeologisch onderzoek noodzakelijk zal zijn alvorens bouwwerkzaamheden plaats gaan vinden. Deze quickscan maakt is tegelijkertijd de risicoanalyse voor de conditie archeologie en kan niet beschouwd worden als een formeel onderdeel van een inventariserend archeologisch veldonderzoek.

1.3 Ligging van het gebied

Het plangebied ligt aan de zuidwestzijde van Woerden en loopt parallel aan de noordzijde van het spoor van Woerden naar Leiden. Het plangebied wordt globaal begrensd door de Waardsedijk aan de oostzijde en een slibdepot aan de westzijde. Het te verstoren gedeelte van het terrein is ongeveer 4000 m² groot.

2. Quickscan

2.1 Werkwijze

Bij het opstellen van deze quickscan is gebruik gemaakt van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de Provincie Utrecht (CHS), de archeologische monumentenkaart (AMK) en ARCHIS-II van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumentenzorg (RACM). Ook is aanvullende informatie verkregen uit beschikbaar historisch kaartmateriaal, waaronder het kadastrale minuutplan uit 1811 – 1832, 1875, 1881 en 1899 en de Bonnebladen van 1875 en 1899.

Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap zijn onder andere de bodemkaart en de geomorfologische kaarten van Nederland gebruikt (Stichting voor Bodemkartering, Alterra). Deze gegevens zijn aangevuld met relevante informatie uit beschikbare achtergrondliteratuur (zie literatuurlijst).

Voor de in deze quick scan gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar bijlage 2.

2.2 Landschappelijke ontwikkeling

Het plangebied is gelegen in het rivierengebied van Nederland (Berendsen 1997). Dit gebied bestaat uit fluviatiele afzettingen van de Rijn en de Maas uit het Laat-Weichselien en het Holoceen. De Pleistocene rivierafzettingen worden gerekend tot de Kreftenheye Formatie en de holocene afzettingen tot de Betuwe Formatie. Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door stroomgordelafzettingen van de Oude Rijn.

2.3 Geomorfologie en bodem

Het plangebied staat op de bodemkaart aangegeven als een kalkloze drechtvaaggrond (Rv01c) met grondwatertrap III. Dit houdt in dat de gemiddeld hoogste grondwatertrap zich binnen 40 cm –mv. De gemiddeld laagste grondwaterstand bevindt zich tussen 80 – 120 cm –mv. Op de geomorfologische kaart van Nederland staat het plangebied aangegeven als een rivierinversierug (3K26) geflankeerd door rivierkomvlakten (1M23).

2.4 Archeologische en historische waarden

Uit de kadastrale kaarten van 1811-1832, 1875, 1881 en 1899 valt op te maken dat het spoor van Woerden naar leiden in de periode 1875-1881 is gerealiseerd. Het plangebied dat ten noorden van dit spoor ligt is in deze periode onbebouwd en in gebruik als hooi- en weiland.

Op de CHS van de provincie Utrecht staat voor het plangebied een hoge archeologische verwachtingswaarde aangegeven. De IKAW geeft voor het plangebied eveneens een hoge trefkans op archeologische waarden. Deze hoge waardering is voornamelijk gebaseerd op de ligging van het plangebied op een stroomrug van de oude Rijn.

In de directe omgeving (binnen een straal van 400 m) zijn twee waarnemingen gedaan (AMK-nr. 60410 en 410351). Het betreffen waarnemingen voortkomend uit archeologisch onderzoek in het kader van infrastructurele werken voor de A12. Waarneming 60410 is gekoppeld aan onderzoeksmelding 29361 en deze ligt op ca. 150 m ten zuiden van het onderhavige plangebied. Bij dit onderzoek zijn aanwijzingen (keramiek) aangetroffen voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit de Vroege – tot Late Middeleeuwen.

Ten noorden van het spoor, op de locatie van het te realiseren keerspoor bevindt zich onderzoeksmelding 29365 met daaraan gekoppeld waarnemingsnummer 410351. Het betreft hier een onderzoek in het kader van de infrastructurele werken voor de A12. Bij dit onderzoek zijn aanwijzingen (bot en keramiek) aangetroffen voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit de Late-Middeleeuwen – Nieuwe Tijd. Van beide onderzoeken wordt de bijbehorende rapportage binnen enkele weken verwacht.

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen archeologische monumenten bekend.

3. Conclusie, aanbeveling en risicoanalyse

3.1 Conclusie

Het plangebied ligt op een stroomrug van de Oude Rijn en op basis van deze quickscan kan geconcludeerd worden een archeologische vindplaats aanwezig is binnen de locatie van het te realiseren keerspoor. Het desbetreffende onderzoeksrapport wordt momenteel afgerond en wordt binnen enkele weken verwacht.

3.2 Aanbeveling

In het plangebied is een archeologische vindplaats aanwezig. De exacte contouren van deze vindplaats zijn vooralsnog niet helder. Indien bij de grondwerkzaamheden in het kader van de aanleg van het keerspoor deze vindplaats verstoord zal worden dient er een besluit te worden genomen door het bevoegd gezag (in deze de Gemeente Woerden) over de wijze van omgang met de archeologisch waarde.

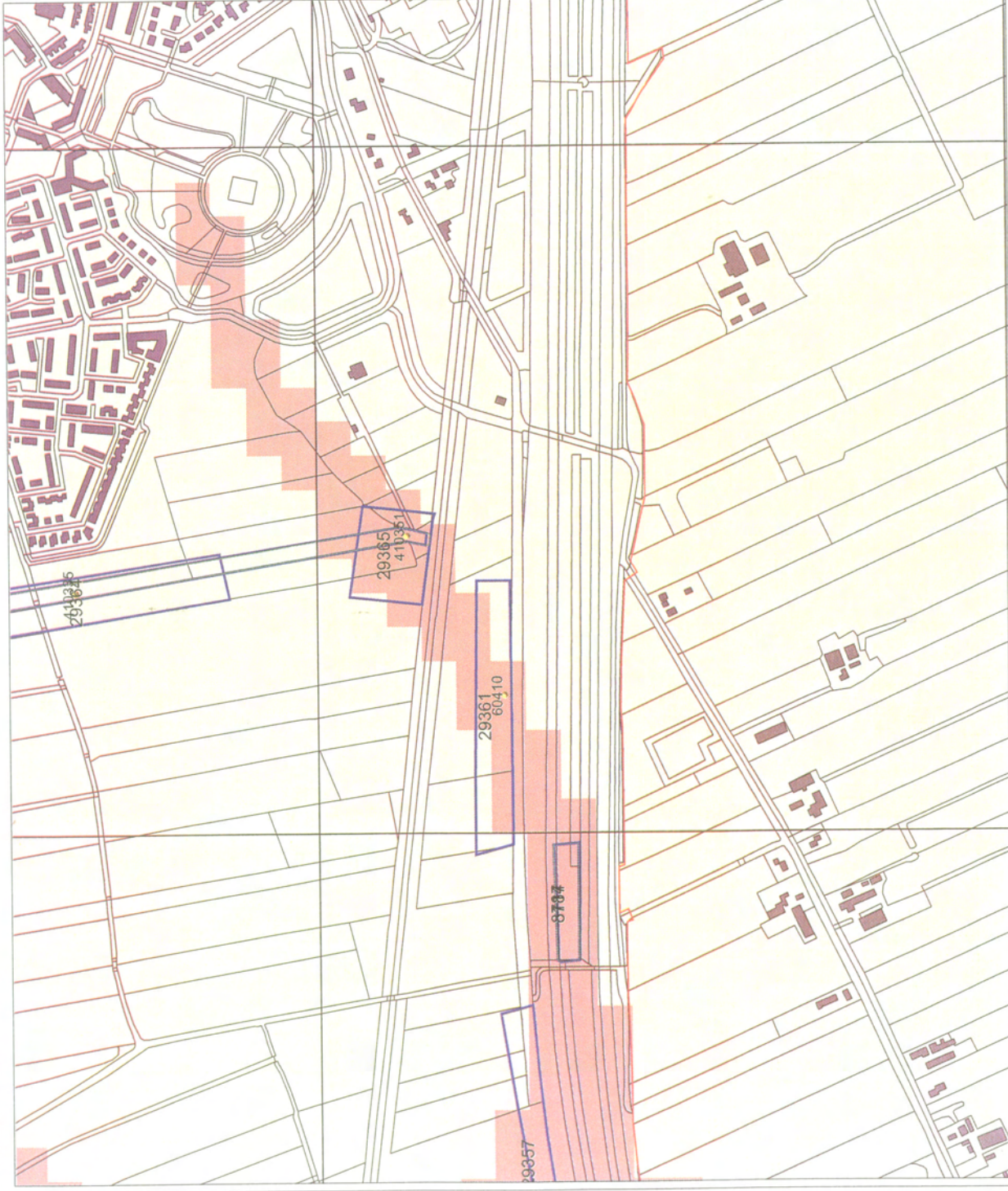
Voor zowel proefsleuvenonderzoek als voor een archeologische opgraving gelden de eisen zoals deze zijn opgesteld door de Gemeente Woerden.

3.3 Risicoanalyse

Op basis van de resultaten van deze quickscan dient binnen het project Woerden-Molenvliet rekening te worden gehouden met archeologisch onderzoek. Het betreft hier mogelijk een proefsleuvenonderzoek en een archeologische opgraving. Voor het proefsleuvenonderzoek, afhankelijk van de te leveren inspanning, dient rekening te worden gehouden met een looptijd van ca. 18 weken en voor een opgraving, afhankelijk van de te leveren inspanning een looptijd van ca. 30 weken.

De kosten van het archeologisch onderzoek voor een gebied als dit zijn lastig in te schatten. Daarnaast zijn nog niet alle onderzoeksgegevens verwerkt en is de exacte te leveren inspanning nog niet helder. Een eerste inschatting is dat de kosten voor archeologisch onderzoek ca. 25.000 euro bedragen voor de proefsleuven en ca. 60.000 euro voor een eventuele opgraving. Rekening houdend met eventueel meerwerk dient een budget van ca. 100.000,- euro gereserveerd te worden.

Bijlage 1: Overzicht IKAW

Legenda

- WAARNEMINGEN
- VONDSTMELDINGEN
- GRID_1KM
- PLAATSNAMEN
- GEMEENTEN
- PROVINCIES
- ONDERZOEKEN
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- MONUMENTEN
 - archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW
 - zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelhoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelhoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd

0 100 m

Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

Bijlage 2: Periodentabel

